

De uitgesproken tekst van onze fractievoorzitter Ard op de Weegh tijdens de Begrotingsbehandeling in de Raad van Overbetuwe op 5 november 2019

Voorzitter, college, collega's,

Ter behandeling ligt de programmabegroting 2020. Het lijkt weer een mooi sluitende begroting, waar we als college en raad trots op mogen zijn. Maar ziet de toekomst er wel zo rooskleurig uit? Is het optimisme wat we de laatste 5 jaren hadden nu nog wel op zijn plaats?

Bij de jeugdzorg komen we veel geld tekort. Tot 2023 wordt er ruim 9.000.000 euro aan de algemene reserve onttrokken. Géén mens kan voorspellen wat er daarna nodig is, maar BOB houdt zijn hart vast. Wij zijn als BOB niet zo trots, dat de financiële positie van Overbetuwe zo sterk is, dat we dit kunnen opvangen. Nog een keer een dergelijke exercitie en weg is de sterke positie van de begroting. En nu we door gezamenlijke druk van BOB, CDA en PvdA reële tarieven gaan betalen voor de huishoudelijke hulp uit de Wmo, zien we dat ook daar minder overblijft om het gat van de jeugdzorg te dichten. Een paar weken geleden vertelde een vertegenwoordiger van de provincie, die in een voorronde uitleg kwam geven over het provinciale toezicht, dat Overbetuwe zich echt nog geen zorgen hoefde te maken, omdat ze nog voldoende “benuttingsruimte” in bijvoorbeeld de OZB hebben. Dit is toch echt de waanzin ten top. In een gebaar van grenzeloze ruimhartigheid heeft het Den Haag behaagd om een bedrag van €800.000 per jaar als tegemoetkoming te storten. Lijkt een genereus gebaar. Maar is het niet zo, dat de gemeente na een substantiële korting dit beleid in 2015 over de schutting gegooid kreeg. En zijn dat niet de twee laatste achtereenvolgende regeringen, die iedere keer maar weer scanderen, dat het zo goed met dit land gaat. Diezelfde premier met zijn ploeg, die onderwijs, zorg en ouderen volledig in de kou laat staan. Diezelfde regering, die wel ruim 11 miljard uittrekt voor biomassa, wat helemaal niet zo duurzaam blijkt te zijn. Geld, dat ook aan de mens besteed zou kunnen worden. De tijd van problemen weglachen is echt voorbij voor de minister president. Mijn vader had daar een wijze uitspraak voor: “Er is nog nooit iemand groot geworden door zichzelf op te blazen”. Het zou goed zijn als de partijen hier in de raad, die ook aan de regering deelnemen, dit geluid ook eens duidelijk in Den Haag lieten horen en op deze wijze ook daar opkwamen voor lokale belangen.

Over de besteding van de gemeentelijke gelden aan zorginstellingen maakt BOB zich grote zorgen. Recent hoorden we, dat Pluryn financieel in zwaar weer verkeert en zelfs moet overwegen om acute opvang te schrappen. Dit kan toch niet waar zijn. De mens – en zeker de mens in ontwikkeling – mag nooit ondergeschikt zijn aan het sluitend maken van een begroting. Betekent dat, dat BOB bereid is om gelden in een bodemloze put te gooien? Neen, beslist niet. Maar voor de toekomst mag het geen discussie zijn, dat we mensen – en met name jongeren in hun ontwikkeling – moeten helpen. Dat zijn wij aan hen en ook aan onszelf verplicht. Daarnaast zijn er ook gesubsidieerde zorginstellingen, die met flinke winsten uit de bus komen. BOB heeft daar het college recentelijk vragen over gesteld. Ook heeft BOB de wethouder onderbouwd signalen gegeven van mogelijke misstanden. De wethouder heeft dit opgepakt onder de mededeling, dat hij er inhoudelijk niet met BOB of enig andere politieke partij over in discussie wilde gaan of zelfs mededeling over wilde doen. Kan iemand mij uitleggen hoe we dan onze controlerende functie als raad uit kunnen oefenen. Wellicht moeten we dan – als we als klokkenluider fungeren – niet bij het college, maar bijvoorbeeld bij de pers zijn. Het is een punt van overweging.

De afvalstoffenheffing stijgt komend jaar opmerkelijk veel. BOB heeft daar vragen over gesteld en daar in eerste instantie geen afdoende en begrijpelijk antwoord op gekregen.

Ook de herkansing verschaft geen duidelijkheid. BOB kan zich voorstellen, dat er redenen zijn om tot een dergelijke verhoging over te gaan. Wij – en in ons kielzog de burger – willen echter wel snappen waarom dit gebeurt. In Lingewaard is de raad meegenomen in dit proces. In Overbetuwe in het geheel niet. Wellicht kan de wethouder duiden waarom dit niet gebeurd is?

Dit laatste geval staat niet op zich. Het is eerder regel dan uitzondering, dat het college de kaarten tegen de borst houdt en de raad laat of onvolledig informeert. De raad heeft een controlerende functie en wordt in de optiek van BOB onvoldoende meegenomen in de besluitvorming. Tekenen bij het kruisje komt regelmatig voor. Dat resulteert bij verschillende partijen – wij krijgen wel eens het verwijt, dat we koploper zijn – in het stellen van veel schriftelijke vragen dan wel het gebruik maken van het vragenuur. Bij ongewijzigde informatiestroom vanuit het college zal de hoeveelheid schriftelijke vragen in de toekomst alleen nog maar meer worden, want BOB – en ik hoop meerdere partijen – wil in de komende periode nog meer meebeslissend en nog meer controlerend worden. Met name ook op hoe het College de interactie met de samenleving organiseert. We zien dat te vaak misgaan, recent weer bij de uitvoering van ons amendement bij de Kadernota over verkeersveiligheid in Westeraam en bij het proces rond het terrein Gerritsen in Heteren waarover ook de dorpsraad ons schreef. Zoals het ons ook verontrust dat er het afgelopen anderhalf jaar geen enkele beweging rond de plannen voor de Zettense Wanmolen in openbaarheid is gedeeld. Thorbecke zei hierover: “Een wezenlijk talent zoekt zich een rechter”. Met andere woorden, een bestuurder die achter zijn/haar beleid staat en er gedegen over nagedacht heeft, kent geen angst om hier met de raad en inwoners tijdig over in debat te gaan. In het verlengde hiervan zal BOB in de komende periode op zoek gaan naar mogelijkheden, dat de raad meer haar eigen agenda gaat bepalen. En dat moet kunnen, want het presidium is eigenlijk een agendacommissie, het college een gemandateerd uitvoerend orgaan, de burgemeester de voorzitter van de raad en de griffie moet ten dienste van de raad staan. Niets meer en niets minder. Ik wil naar een afsluiting toe. De begroting oogt solide en BOB zal hier dan ook mee instemmen. We hebben op de gevaren in de zorg gewezen en de financiële risico's die daarmee verbonden zijn. Ook wat betreft de gebouwen voor onderwijs komt er in de komende jaren het een en ander op ons af. We moeten ook niet uitsluiten, dat de kosten voor openbare orde en veiligheid en de strijd tegen ondermijning de komende jaren zullen toenemen. Het worden in financiële zin spannende jaren, waarbij BOB zich samen met de andere partijen en het college vanuit verbinding met inwoners kritisch positief zal opstellen als we daar tenminste toe in staat gesteld worden door inzichtelijke informatie door het college en de ambtenaren. Anders blijft er noodzakelijkerwijs alleen een kritische opstelling.

Ard op de Weegh
Fractievoorzitter BOB